

Sygn. akt **IVU 228/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2015 roku

Sąd Rejonowy w Tarnowie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Sulimka

Ławnicy: ///

Protokolant: Edyta Mozgowiec-Gdowska

po rozpoznaniu w dniu 24/03/2015 roku w Tarnowie

sprawy z odwołania **Z. B.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia:

1) 08/05/2014 Nr (...);

2) 13/05/2014 Nr (...);

3) 22/05/2014 Nr (...)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o zasiłek chorobowy

I/ zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 08/05/2014 Nr (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się Z. B. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 27.11.2013r. do 18.04/.2014r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru;

II/ zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 13/05/2014 Nr (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się Z. B. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 19.04.2014r. do 16.05.2014r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru;

III/ zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 22/05/2014 Nr (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się Z. B. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 17.05.2014r. do 27.05.2014r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru.

SSR Anna Sulimka

Sygn. akt IV U 228/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 24 marca 2015 roku

Decyzją z dnia 08.05.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił Z. B. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 27.11.2013 r. do 18.04.2014 r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru oraz ZUS przyznał ubezpieczonemu prawo do wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres z ubezpieczenia chorobowego w wysokości 80% podstawy wymiaru.

Decyzją z dnia 13.05.2014 r. ZUS odmówił Z. B. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 19.04.2014 r. do 16.05.2014 r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru oraz ZUS przyznał ubezpieczonemu prawo do wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres z ubezpieczenia chorobowego w wysokości 80% podstawy wymiaru.

Decyzją z dnia 22.05.2014 r. ZUS odmówił Z. B. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 17.05.2014 r. do 27.05.2014 r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru oraz ZUS przyznał ubezpieczonemu prawo do wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres z ubezpieczenia chorobowego w wysokości 80% podstawy wymiaru.

W uzasadnieniu wskazanych decyzji organ rentowy, powołując się na przepisy ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.) wskazał, iż zasiłek chorobowy w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli jego niezdolność do pracy powstała na skutek wypadku przy pracy. Za wypadek przy pracy uważa się natomiast nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą. Organ rentowy podniósł, iż z analizy dokumentacji zgromadzonej w sprawie Z. B. wynikało, iż wyłączną przyczyną wypadku było udowodnione naruszenie przez poszkodowanego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane wskutek rażącego niedbalstwa. Z uwagi na występujący u Z. B. stan niezdolności do pracy wywołany chorobą, w okresie objętym decyzjami ZUS przyznał mu prawo do wypłaty zasiłku chorobowego w wysokości 80% podstawy wymiaru.

Z powyższymi decyzjami nie zgodził się Z. B., który wywodząc odwołanie do Sądu Rejonowego w Tarnowie, wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego za łączny okres od 27.11.2013r. do 27.05.2014r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru.

Odwołujący się wskazał, że w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej w dniu 27.11.2013 r. miał wypadek przy pracy. Z. B. miał wykonać instalację gazową na poddaszu kamienicy w T., gdzie trwały prace remontowe prowadzone przez firmę (...), której właścicielem jest S. K.. Przy budynku zostało ustawione rusztowanie, z którego mógł korzystać Z. B., a nieprawdą były zeznania S. K. złożone do policyjnego protokołu, kiedy wskazywał on, iż nie zezwolił odwołującemu się na korzystanie z rusztowania. Po wejściu na rusztowanie Z. B. odchylił się opierając się o balustradę rusztowania, aby zobaczyć jak wysoko znajdują się węże spawalnicze i w tym momencie odpiął się zaczep balustrady, a odwołujący się spadł na twarde podłoże z wysokości 7 m i doznał obrażeń ciała. Z. B. podkreślił, że był to nieszczęśliwy wypadek oraz nie można przypisać mu zamiaru nieprzestrzegania przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia w celu spowodowania wypadku czy doprowadzenia do wypadku i godzenia się na jego skutki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS uzasadnił swoje stanowisko tym, że prowadzone postępowanie wyjaśniające wykazało, iż zdarzenie z dnia 27.11.2013 r. było wypadkiem w czasie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, lecz jego przyczyną było naruszenie przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane wskutek rażącego niedbalstwa. Stąd ZUS nie przyznał Z. B. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru. Organ rentowy powołał się przy tym na przepis art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej, który wskazuje, iż świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadku było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

W zakresie odwołań od decyzji z dnia 13.05. i 22.05.2014r. ZUS w piśmie z dnia 4.11.2014r. wniósł o ich odrzucenie, gdyż były one spóźnione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. B. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej zajmuje się wykonawstwem instalacji sanitarnych. Odwołujący się ze S. K., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą: Firma Handlowo-Usługowa (...) w T., zawarli ustną umowę, na podstawie której Z. B. zobowiązał się do wykonania instalacji gazowych w dwóch mieszkaniach na poddaszu budynku przy ul. (...) w T.. Adaptacją tego poddasza zajmowali się pracownicy firmy (...), którzy zamontowali przy budynku rusztowanie służące im do podawania materiałów na poddasze.

W dniu 27.11.2013 r. Z. B. przystąpił do pracy zaczynając od wnoszenia rur na poddasze przy użyciu stojącego rusztowania. Po wejściu na rusztowanie Z. B. oparł się o barierkę, aby zobaczyć, czy uda mu się sięgnąć do poddasza i wtedy barierka odpięła się, a odwołujący się spadł z rusztowania z wysokości około 7 metrów na twarde podłoże.

W dniu zdarzenia rusztowanie przy ul. (...) w T. nie było kompletne, gdyż zostało już częściowo zdemontowane w związku z kończeniem prac adaptacyjnych na poddaszu. W żaden sposób rusztowanie nie było oznaczone jako nie nadające się do użytku. Odwołujący się nie zapytał wcześniej S. K. czy może skorzystać z rusztowania, nie pytał też czy rusztowanie jest sprawne.

Dowód:

- zeznania odwołującego się Z. B., k. 52v-53, 83-83v;

- zeznania świadka S. K., k. 52v.

W wyniku wypadku z dnia 27.11.2013 r. Z. B. doznał urazu wielonarządowego, złamania nasady dalszej kości promieniowej prawej typu B., złamania nasady dalszej kości promieniowej lewej, złamania trzonu kości łokciowej lewej, złamania wieloodłamowego krawędzi głowy kości promieniowej lewej ze zwichnięciem stawu łokciowego i złamaniem wyrostka dziobiastego kości łokciowej lewej. U odwołującego się rozpoznano ponadto niestabilność lewego stawu łokciowego, złamanie talerza kości biodrowej lewej z przemieszczeniem odłamów oraz mnogie złamania kości czaszki i twarzoczaszki.

Z. B. przebywał w szpitalu przez 1 miesiąc.

Dowód:

- karta informacyjna leczenia szpitalnego Z. B., k. 16-18.

W karcie wypadku sporządzonej przez ZUS w dniu 16.04.2014 r. powyższe zdarzenie zostało uznane za wypadek przy pracy. Jednocześnie stwierdzono, że wyłączną przyczyną wypadku było udowodnione naruszenie przez poszkodowanego przepisów dotyczących życia i zdrowia, spowodowane wskutek rażącego niedbalstwa. ZUS wskazał w karcie wypadku, że Z. B. nie miał prawa, jak również obowiązku wchodzić na rusztowanie, które nie było wykorzystywane, było częściowo zdemontowane i przeznaczone do zrzucania gruzu.

Odwołujący się nie był w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem innych substancji odurzających w dniu wypadku.

Dowód:

- karta wypadku nr 13/04/2014, k. 23-24.

Decyzją z dnia 08.05.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił Z. B. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 27.11.2013 r. do 18.04.2014 r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100%

podstawy wymiaru oraz ZUS przyznał ubezpieczonemu prawo do wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres z ubezpieczenia chorobowego w wysokości 80% podstawy wymiaru.

Decyzją z dnia 13.05.2014 r. ZUS odmówił Z. B. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 19.04.2014 r. do 16.05.2014 r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru oraz ZUS przyznał ubezpieczonemu prawo do wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres z ubezpieczenia chorobowego w wysokości 80% podstawy wymiaru.

Decyzją z dnia 22.05.2014 r. ZUS odmówił Z. B. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 17.05.2014 r. do 27.05.2014 r. z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru oraz ZUS przyznał ubezpieczonemu prawo do wypłaty zasiłku chorobowego za wskazany okres z ubezpieczenia chorobowego w wysokości 80% podstawy wymiaru.

Dowód:

- decyzje ZUS z dnia 08.05.2014 r., 13.05.2014 r., 22.05.2014 r. w aktach organu rentowego Z. B..

Bezpośrednią przyczyną wypadku przy pracy z dnia 27.11.2013 r. był upadek Z. B. z wysokości na niższy poziom.

Przyczynami pośrednimi były nieprawidłowości, które przyczyniły się do powstania wypadku, tj.: niewłaściwie zmontowane rusztowanie, wady konstrukcyjne rusztowania, pozostawienie rusztowania podczas jego demontażu bez oznakowania, brak zabezpieczenia w postaci szelek, linek asekuracyjnych, transportowanie węży gazowych po przesłach rusztowania, zamiast klatką schodową.

Dowód:

- pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy mgr inż. O. G., k. 59-72.

Z. B. wniósł odwołania od decyzji ZUS z dnia 13.05.2014r. oraz 22.05.2014r. po terminie, gdyż uważał, że skoro wniósł odwołanie od pierwszej decyzji to rozstrzygnięcie w tej sprawie będzie miało wpływ na kolejne wydane decyzje.

Dowód:

- zeznania odwołującego się Z. B., k. 83v,

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, w tym dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, a także w oparciu o zeznania strony odwołującej się i zeznania świadka S. K. oraz dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Co do dokumentów stanowiących dowody w sprawie wskazać należy, iż brak było podstaw do podważenia ich prawdziwości, nie były one zresztą kwestionowane w toku postępowania. Karta wypadku nr 13/04/2014 pozwoliła Sądowi ustalić okoliczności zdarzenia z dnia 27.11.2013 r., lecz co do przyczyny wypadku przy pracy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego. W całości podzielił Sąd wnioski specjalisty z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy mgr inż. O. G., który wskazał na bezpośrednią przyczynę wypadku przy pracy Z. B. oraz nieprawidłowości zarówno po stronie poszkodowanego, jak i związane z rusztowaniem, które przyczyniły się do spowodowania wypadku w dniu 27.11.2013 r.

Zeznania odwołującego się słuchanego dwukrotnie przez Sąd były wiarygodne, gdyż były logiczne i spójne. Podobnie walorem tym obdarzył Sąd zeznania świadka S. K.. Zeznania te posłużyły do ustalenia szczegółów zdarzenia z dnia 27.11.2013 r. Z. B. przyznał, że biorąc zlecenie na wykonanie instalacji na poddaszu budynku nie zapytał on S. K. czy może skorzystać z rusztowania, nie pytał też czy rusztowanie jest sprawne. Z drugiej strony odwołujący się podkreślił, że w żaden sposób rusztowanie nie było oznaczone jako nie nadające się do użytku.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie Z. B. zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało rozpoznać zarzut strony pozwanej, iż odwołanie od decyzji z dnia 13.05. i 22.05.2014r. zostało wniesione po terminie. Zgodnie z brzmieniem art. 477⁹ §3 kpc Sąd odrzucił odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Ja wyjaśnił odwołujący się Z. B., wniósł on odwołania od decyzji ZUS z dnia 13.05.2014r. oraz 22.05.2014r. po terminie, gdyż uważał, że skoro wniósł odwołanie od pierwszej decyzji to rozstrzygnięcie w tej sprawie będzie miało wpływ na kolejne wydane decyzje. Jako osoba nie posiadająca wykształcenia prawniczego mógł on mieć takie przekonanie, zwłaszcza, że faktycznie rozstrzygnięcie odwołania od pierwszej decyzji ma wpływ na kolejne decyzje wydane w tej sprawie.

Stosownie do treści przepisu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.) za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą.

Do zdarzenia takiego musi dojść przy tym w pewnym określonym momencie, tj. podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, bądź też w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Według art. 6 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy, z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej ubezpieczonemu przysługuje świadczenie w postaci zasiłku chorobowego, jeżeli jego niezdolność do pracy spowodowana została wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Przepis art. 8 ust.1 i 2 stanowi, że zasiłek chorobowy z ubezpieczenia wypadkowego przysługuje niezależnie od okresu podlegania ubezpieczeniu oraz przysługuje od pierwszego dnia niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, za wyjątkiem sytuacji, gdy za okres niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową ubezpieczony na podstawie odrębnych przepisów zachowuje prawo do wynagrodzenia, uposażenia, stypendium lub innego świadczenia przysługującego za czas niezdolności do pracy (ust. 3).

Wysokość zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego wynosi 100 % podstawy wymiaru, zgodnie z art. 9 ust. 1 omawianej ustawy.

Organ rentowy odmówił odwołującemu się prawa do wypłaty zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego powołując się przy tym na przepis art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej, który wskazuje, iż świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadku było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

W sytuacji, gdy ma miejsce wypadek przy pracy – a zdarzenie z dnia 27.11.2013r. zostało uznane przez ZUS za wypadek przy pracy – odmowa wypłaty zasiłku chorobowego z tytułu ubezpieczenia wypadkowego następuje zupełnie wyjątkowo i wymaga udowodnienia, że poszkodowany naruszył przepisy dotyczące ochrony życia i zdrowia w sposób umyślny lub wskutek rażącego niedbalstwa, a także musi to być wyłączna przyczyna wypadku przy pracy, w myśl wskazanego przepisu art. 21 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26.06.2013 r., III AUa 208/13, Legalis nr 733659).

W przedmiotowej sprawie do wielonarządowego urazu u Z. B. doszło wskutek upadku odwołującego się z wysokości około 7 metrów na twarde podłoże. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że była to bezpośrednia przyczyna wypadku przy pracy z dnia 27.11.2013 r. Miały miejsce również nieprawidłowości, które

przyczyniły się do spowodowania wypadku, takie jak niewłaściwie zmontowane i pozostawione bez odpowiedniego oznakowania rusztowanie, czy też korzystanie z tego rusztowania bez zabezpieczenia w postaci linek asekuracyjnych przez poszkodowanego. Owe nieprawidłowości nie były jednak wyłączną i główną przyczyną wypadku przy pracy, jak wskazał biegły sądowy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

W świetle poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, Sąd nie miał wątpliwości, że przedmiotowy wypadek nie został spowodowany umyślnie ani w wyniku rażącego niedbalstwa Z. B.. Warto podkreślić, że odwołujący się w dniu wypadku nie był w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających. Rażące niedbalstwo w odróżnieniu od zwykłego niedbalstwa zawiera element świadomie nieprawidłowego wykonania czynności grożącej niebezpieczeństwem, przy jednoczesnym lekceważeniu następstw takiego postępowania. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06.08.1976 r. (III PRN 19/76, OSNC 1977/3/55) wyraził pogląd, że przez działanie z rażącym niedbalstwem należy rozumieć między innymi sytuację, w których poszkodowany zdaje sobie sprawę z grożącego mu niebezpieczeństwa, gdyż zwykle następuje ono w danych okolicznościach faktycznych, tak że każdy człowiek o przeciętnej przezorności ocenia je jako ewidentne, a mimo to, z naruszeniem przepisów o ochronie życia i zdrowia, bez potrzeby naraża się na to niebezpieczeństwo, ignorując następstwa własnego zachowania. W innym wyroku z dnia 15.01.1998 r. (III AUa 418/97SA, OSA 1998/11-12/44, Pr.Pracy 1998/11/43), Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, że rażące niedbalstwo zachodzi wówczas, gdy poszkodowany zachowuje się w sposób odbiegający jaskrawo od norm bezpiecznego postępowania i świadczący o całkowitym zlekceważeniu przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia.

Aby zatem mówić o rażącym niedbalstwie w rozumieniu ustawy, muszą występować szczególne okoliczności, które dają podstawę do szczególnie negatywnej oceny postępowania poszkodowanego.

W niniejszej sprawie Sąd nie dopatrywał się takich okoliczności, dających podstawę do szczególnie negatywnej oceny postępowania odwołującego się. Z. B. mógł zdawać sobie sprawę z tego, że za każdym razem wychodząc na rusztowanie grozi mu niebezpieczeństwo upadku z wysokości, lecz na pewno nie był świadomy tego, że to konkretnie rusztowanie, z którego korzystał jest częściowo zdemontowane, gdyż nikt go o tym nie poinformował, a rusztowanie nie było odpowiednio oznakowane. Nie stanowiło rażącego niedbalstwa także poruszanie się po rusztowaniu bez zabezpieczeń, a najwyżej mając na uwadze praktykę pracowników budowlanych w tym zakresie oraz wieloletnie doświadczenie odwołującego się należało ocenić to zachowanie jako niedbałe, lecz nie odbiegające jaskrawo od przyjętych norm bezpieczeństwa, zatem nie będące rażącym niedbalstwem.

Reasumując zachowanie Z. B. Sąd ocenił jako zwykłe niedbalstwo, które przyczyniło się wraz z innymi czynnikami (nieoznakowane i wadliwe rusztowanie) do spowodowania wypadku przy pracy, lecz nie stanowiło wyłącznej przyczyny zdarzenia, zatem nie było podstaw do odmówienia odwołującemu się prawa do wypłaty zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego.

Mając powyższe na uwadze, zasadnym było na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienić zaskarżone decyzje poprzez przyznanie Z. B. prawa do zasiłku chorobowego z tytułu wypadku przy pracy w wysokości 100% podstawy wymiaru za okresy objęte decyzjami.

SSR Anna Sulimka